

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Z Wiednia d. 25. Września. —

W Sobotę d. 23. Września przed południem zjechał tu z Drezna Jego Cesarzowicowska Mość Arcy-Xiąże, W. Xiąże Toskański, w pożądanym zdrowiu i wysiadł w C. K. Zamku.

Przewielebny JX. Jan Franciszek Hofmann, C. K. Radca, Proboszcz Kapituły Metropolitalney Lwowskiéy i Opat Żółkiewski w Galicyi ku pomocy Gminy przedmieścia *Unter den Weifsgärbern*, gdzie niegdyś odprawił pierwszą Mszę na cwałę Naywyższego, i począł pełnić obowiązki powołania swojego, obchodził w d. 24. Wrześ. rok pięćdziesiąty swojego kapłaństwa, przyczém pięćdziesiętoletnie Matźenstwo z téżże saméy gminy odebrało od tegoż kapłana błogostawienstwo. Spokoyne nabożenstwo i szczére modły licznie zebranych zdobiły tę uroczystość, która zakończoną została hymnem pochwalnym Śgo. Ambrozego: »Wielki Boże! Ciebie chwalemy!« (G. Wie.)

Franciszek Baumann, C. K. Chyrurg Cyrkułowy Jasielski, który wygrał Państwo Zahradka w Czechach, polecił domowi handlowemu Andrzeja Geitner, aby C. K. domowi sierót dla odbudwóch do ciągnięcia użytych chłopców wyliczył sto ZR. w M. K.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Władze miasta Limy, które podały do Boliwara prośbę, aby wyrok śmierci, wydany na Jenerała Berindoaga i Don Jose Ferron, zamienić na łagodniejszą karę, otrzymały następującą odpowiedź: »Mości Panowie! Nie mogłoby się nie bardziéy zgadzać z sposobem myślenia Liberatora, iak wystuchać prośby WPanów. W tym wyroku śmierci nie uważaliście WPanowie tylko karę dwóch nieszczęśliwych ludzi, hańbę i zmartwienie ich rodzin; atoli musicie WPanowie rozważyć także smutne skutki, iakie wynikłyby z pozbawiania i nieukarania takiéy zbrodni. Przypominacie sobie WPanowie, iż ten wyrok był wyznaczony przez mądrych, bezstronnych i nienagannéy stawy sędziów naywyższego Sądu narodo-

wego; odmieniać takowy, byłobyto ich postępowanie naganiać i mnie narzucać się na Sędziego tak znakomych i dostoynych urzędników. Przebaczać zdrajcom, byłobyto osłabiać moralny sposób myślenia Rzeczypospolitéy i otworzyć bramy podobnym zbrodniom, któreby się przez bezkarność nieskończenie pomnażały. Ustawy ieszcze w kolebce, nracityby całą siłę swoię, gdyby ich niweczono wykonaniem tak nadzwyczajney łaski. Cały Naród wymaga straszego przykładu, a Liberator nie może wstrzymywać biegu sprawiedliwości. Berindoaga osądzony został nie iako Jenerał, lecz iako Minister Woyny i Marynarki. Żadna sprawa nie mogła być dokładniejszą i bardziéy do prawa zastosowaną, iak ta iego sprawa. Gdyby był sądzony iako Jenerał, tedy równie proces byłby porządny, atoli rewizyia wyroku należałaby pod ten czas do Liberatora pełnomocnictwa. Liberator oszczędzał zawsze krew ludzką, osobliwie Amerykanów; lecz kilka kropel krwi mordercy Oycyzny nie mogą wynagrodzić tych krwi strumieni, które przelali sławni obrońcy Peru dla zdobycia na nowo krain, przez zdrajców zaprzadanego. Liberator żałuje, iż nie może odpowiedzieć WPanów życzeniom, a spełnienie wyroku potrzebnysze iako przykład, niżli iako kara winowayców.« — (podp.) »Jose G. Perez, Sekretarz Jenerały Liberatora.«

Jenerał Paez starał się w Kartagenie otworzyć pożyczkę, lecz bez skutku. Zwołał wszystkich na połowie płacy będących Oficerów i wszystkie przedsiębrał środki, do utworzenia woyska; iednakże ciągle oświadcza, iż wszystko zostawia do rozstrzygnięcia Boliwara.

List z Puerto-Cabello z d. 19. Lipca donosi, iż przybył goniec z depeszami Boliwara, który nagania postępowanie Paeza. W Wenezueli panowała spokojność i wyjąwszy nieposłuszeństwa Kommandanta woyskowego, który się za Paezem oświadczył, ustawy są wykonywane. Przychylność ludu do Paeza, zda się na Departamencie Wenezueli ograniczać, który jest iednym z dwunastu tworzących Rzeczypospolitę.

Wychodzące w Karkas pismo: *Columbia*, zawiera wyrok Senatu i Izby Reprezentantów Rzeczypospolitéy Kolumbijskiéy, względem ustalenia obcych i domowych długów narodowych,

aby wynaleść fundusze i dochody do zapłacenia procentów tego długu i uspokojenia powoli samego kapitału. (G. Wied.)

O stanie rzeczy w prowincji Yukatan, do Meksykańskiego Związkowego Państwa należący, która iak wiadomo, z powodu zakazu prowadzenia handlu z Hawanną poróżniła się ze Związkiem, a mianowicie z Campeche, Gazeta Meksykańska, *Aquila Mexicana*, zawiera szczegóły, z których iednakże nic więcej nie widać, iak tylko, że w Stolicy Merida, podczas wyborów parafialnych zaszły rozruchy, i że zamysłano przenieść siedzibę Rządu prowincyynego z Merydy do Campeche. — Podług téżże samej Gazety, ieden z prywatnych miał plan zaprowadzić szybkwóz między tą Stolicą a Vera Cruz, lecz nie zebrał był do tego potrzebnych materyatów.

Rząd Limy w skutek wyroku Rządu z roku 1823, złożył dzięki Opatowi de Pradt, za zasługi, iakie tenże ziednał sobie przez pismo swoje około tego kraju; ma być na cześć jego wybity medal i onemuż doręczony. Pisma iego mają być pięknie oprawne i wystawione. (D. Au.)

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Gazety Baltymskie donoszą pod d. 1. Sierpnia, że dwie piękne dla Greków zbudowane fregaty o 60 działach stały zupełnie gotowe do wyścia pod żagle w Baltymer; a nikt nie pomyśle, dla czego nie wypłynęły. Inny Dziennik odpowiada, że tajemnica ta łatwo do obiaśnienia; fregaty kosztują 900,000 dolarów, a zapłacono na to 400,000. Z resztą Związek Grecki w Londynie wybrał teraz miasto Jenerała Lallemand niejakiemu Coutostarło, na swojego w Ameryce Północney Pełnomocnika. Jedna z Gazet Bostonskich twierdzi, że i w téj mierze odkryje czas szereg oszukaństw i czynności, osobiste zyski mające na celu. (D. Au.)

Brazylia.

Dziennik: *Diario Fluminense*, z d. 18go Maia umieścił artykuł o nader przyjemnem wrażeniu, iakie sprawiła na Dworze i między mieszkańcami Rio de Janeiro wiadomość o szczęśliwem wyzdrowieniu N. Césarza Jego Mości Austriackiego z ciężkiej choroby, na którą był w Marcu b. r. zapadł. Zaraz po nadejściu tego pocieszego poselstwa, odśpiewano uroczyste *Te Deum* w kościele Nosa Senhora da Gloria, na którym znaydowali się N. Césarz i N. Césarzowa Brazylia. (D. Au.)

Portugalia.

Rejencyą w spodziewaniu organiczney ustawy o wolności druku, wygłosi następujące rozpo-

ządzenia, dotyczące się wolności druku: 1) Dla pism o dogmatach i karności kościelney Rzymsko-Katolickiego Kościoła potrzeba pozwolenia najwyższego Sądu i takowe wraz z rękopismem składając. 2) Niewolno iest drukować pism, które naruszają nietykalność osoby Króla, lub Infantki Rejentki; równie 3) które wzywają do nieposłuszeństwa przeciwko ustawom, lub istniejącym Władzom. 4) Rozbiór wszystkich artykułów ustawodawstwa politycznego, cywilnego, administracyi królewey, lub karzącego; — iakoteż 5) rozbiór urzędowey czynności urzędników Państwa iest dozwolony, i równie zażalenia na przestępstwa i przewinienia, których ostatni w sprawowaniu swiego urzędu dopuścić się mogli. 6) Niewolno iest drukować oskarżenia, obwinienia lub urazy, ścigających się do prywatnego życia obywateli, gdyby nawet byli urzędnikami publicznymi. 7) Będzie druk zabroniony każdego pisma, któreby miało dążność naruszać przyjazne stosunki z zagranicznymi Narodami; bądź przez naruszenie należnego ku osobom Panującym uszanowania, bądź przez powstawanie na nietykalność ich Agentów na tym Dworze. 8) Równie nie będzie wolno drukować każdego pisma, sprzeciwiającego się moralności i publiczney przyzwoitości. 9) W każdym razie tylko wtedy będzie mogło być pismo drukowane, gdy podpisane iest przez autora i wydawcę. (G. Wied.)

Hiszpania.

Gazeta Madrycka z d. 5. Września donosi, że Król Jego Mość mocno był uradowany dowiedziawszy się o przybyciu do portu Korunnski böhaterskiego obrońcy Callao, Don Jose Ramon Rodil. Monarcha chcąc temu nieustraszonemu Oficerowi dać dowód swojego wysokiego upodobania, mianował go Marszałkiem polnym, i Kawalerem W. Krzyża orderu Amerykańskiego Izabelli Katolickiey.

Wielka Brytania i Irlandyia.

W d. 13. Września udali się lekarze Halford, Mac Gregor i Simpson do Xięcia Yorka, którego zdrowie nieustannie za niebezpieczne iest wystawiane.

Pan Kanning z małżonką swoją wyjechał w d. 13. Września z Downingstreet do Doveru, zkąd uda się do Paryża dla odwiedzenia Wicehrabiego Granville i iego małżonki. Podróż P. Kanninga do Stolicy Francyi nie ma żadnego związku z polityką; przedsiębierze ón taką tylko dla zdrowia i rozrywki. (G. Wied.)

Wyspy Jońskie.

Zastępca Lorda Wyższego Kommissarza o

znaymł w Odezwie swoi6y z d. 8. Sierpnia, iż odebrał wiadomoř z Kalamo, o chorobie, która się wszczęła między osadą statku przybyłego z Morei, a która z pewnych powodów miana iest za chorobę morową. Z pięciu osób, na statku znajdujących się, umarło trzy w dniach dziesięciu; choroba dwóch pozostałych nie zdaie się być niebezpieczną. Zaraz po odkryciu choroby przedsięwzięto wszelkie środki, i statek ten odesłano na odległą wyspę, gdzie iest strzeżony. Zastępca Lorda Wyższego Kommissarza upomina wszystkich mieszkańców, aby byli ostrożnymi i zachowywali istniące już przepisy zdrowia i mające w t6y mierze wyysć na przyszłość. (D. A.)

Sardynia.

»Osservatore Triestino« zawiera następnący list z Cagliari z d. 1. Września: Dnia 26. Sierpnia wypłynął z tutejszego portu statek parowy pod banderą Angielską, który przybył z Londynu, i tu dni 40 bawił, aby swoje maszyny wyreparował; dnia 28. Sierpnia zawinęła do tutejszego portu galiota pod banderą Angielską, na któr6y, iak mówią, miał się znajdować Lord Cochrane, który, ponieważ już nie zastał statku parowego, odpłynął z Cagliari, i do prawdy podobna, aby udał się do Grecyi.« (G. Wied.).

Zjednoczone Niderlandy.

Z Rotterdamu piszą pod d. 5. Września: Wiadomoř o wyszł6m rozporządzeniu nakazującym otworzyć porty Angielskie dla przywozu kilku rodzaj6w zboża, miała nadzwyczajny wpływ na nasz wczoraszny iarmark zbożowy. Żyto i owies podniosły się o 20 ZR. łaszt; pszenica o 10 do 15, a ięczmień o 15 ZR. Na wszystkich Niderlandzkich targach zaledwie dziesiąta część iest zapasu, iaki tam za zwyczaj bywa. (G. Wied.)

Prussy.

Gazeta Pruska Stanu zawiera doniesienia o urodzaiach we wszystkich częściach Monarchii. Wszystkie zgadzają się w t6m, że oziminy dosyć dobrze wypadły, lecz wiosniane i nasiona strączkowe zupełnie nie porodziły się. (G. Wied.)

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy. —

Postanowieniem wydan6m w Moskwie dnia 1. Września (20. Sierpnia), raczył N. Pan JX. Jana Marcellego Gutkowskiego, Archidyacona Kapituły Metropolitalney Warszawskiej, mianować Biskupem Dyecezyi Podlaski6y.

Przez Ukaz naywyższy Jego Cesarzsko-Królewski6y Mości, wydany w Moskwie pod dniem

3. Września (22. Sierpnia) r. b., córka Kommandanta miasta Warszawy, Jenerała Porucznika Lewickiego, Panna Zofia Lewicka, mianowaną została Freyliną Dworu NN. Cesarzowych. (Mon. War.)

Rossyia.

Gazeta Nadworna Stutgardzka z d. 20. z. m. zawiera następnące opisanie uroczystości podczas Koronacyi w dniu 3. Września w Moskwie zasł6y:

Moskwa d. 5. Września.

»Koronacya Cesarza Jegomości Mił6łai I. odbyła się wczoray w Niedzielę d. 3. Września (22. Sierpnia). Ciało dyplomatyczne na wiadomoř udzieloną sobie od Urzędu Ceremonii, udało się o wp6ł do ósm6y rano do Kremla, i w liczbie sta trzech osób zebrało się w sali złot6y. O godzinie 6t6y stanęło toż w kościele Wniebowzięcia, i zajęto miejsce po lew6y stronie Tronu. Niebawem pot6m przybyła N. Cesarzowa Matka, otoczona JJ. CC. Mościami W. Xięciem dziedzicznym, W. Xięźną Heleną, Xięciem Karolem Pruskim, Xięciem Alexandrem Wirtembergskim, którzy usiedli po praw6y stronie Tronu i przed tymże. Cesarz w mundurze Jenerała, i Cesarzowa Alexandra ze świetnym orszakiem udali się ze swoich pokoi6w do sali audyencyjnalney, a ztąd do kościoła Wniebowzięcia, na wstępie do któr6go przyjmowali NN. Cesarstwa Jchmoř Metropolita Nowogrodzki, Kiiowski i Moskiewski, z których pierwszy miał Mowę do Cesarza. Pocz6m N. Cesarstwo usiedli na Tronie w pośród kościoła wystawionym; przy boku Cesarza znajdował się W. Xięź Konstanty i W. Xięź Michał, pierwszy w mundurze Jenerała Adjutanta. Uroczystoř koronacyjną odprawiono podług zwyczajnego obrzędu. Gdy ozdoby godności Cesarzkiej przyniesiono Cesarzowi, W. Xięź Konstanty wziął kapelusze od Cesarza Jegomości, za co Cesarz swemu dostojnemu bratu podziękował i onegoż uściskał; p6źni6y podał Cesarz swój pałasz W. Xięciu, i przemówił do niego sł6w kilka, które gł6bokie uczyniły wrażenie na Jego Cesarzewiczowski6y Mości. W. Xięź Michał pomagał Cesarzowi przywdziać płaszcz Cesarzki, i równie został przez Cesarza uściskany. Po ukończon6y Koronacyi Cesarzowa Matka złożyła Cesarzowi i Cesarzow6y powinszowanie. Cesarz wziął ją w objęcie swoje, i długo trzymał, pocz6m Cesarzowa Matka zrobiła znak krzyża nad swoim synem, i udzieliła mu swego błog6sławieństwa, który takowe ze zgięciem kolana przyjął. Pocz6m Cesarzowa Matka udzieliła swego błog6sławieństwa Cesarzow6y Alexandrze, i serdecznie ją uściskała. Gdy Cesarzowa Matka

powróciła na swoje miejsce, obrócił się Cesarz ku W. Xięciu Konstantemu, wziął go w objęcie swoje, iakoteż W. Xięcia Dziedzicznego, który równie składał mu powinszowanie. Po Kanonie Mszy otrzymali NN. Cesarstwo Namaszczanie, przyjęli Komunią, a gdy już Mszę skończono, Cesarzowa Matka wraz z JJ. CC. KK. Wysokościami szła w śród najwyższej radości zgromadzonego mnóstwa ludu podczas ciągnącego się orszaku przez podwórze Kreinla do wewnętrznych gmachów. Cesarz i Cesarzowa ze swemi orszakami udali się z kościoła Wniebowzięcia do kościoła Archanioła Michała i do kościoła Zwiastowania Maryi; poczem także poszli do swoich pokoiów. Na drodze, którą postępowała Processya, były mleysca wystawione w kształcie amfiteatru, i licznemi widzami napętnione. NN. Cesarstwo wychodząc z kościoła, niewymowną radością byli przyjęci. Ciało dyplomatyczne odprowadzono do sali złotey, gdzie Dwór łazał przygotować śniadanie. O godzinie zgięły udało się też Ciało dyplomatyczne do tak zwaney czworoboczney sali, urządzoney na Cesarzski stół. Cesarz ukazał się w ozdobach Cesarzkich, Dwór przed nim postępował, a NN. Cesarzowe onemuż towarzyszyły. Cesarz i Cesarzowa Alexandra zajęli miejsce na krzesłach pod Tronem, Matka Cesarzowa siedziała po prawey, JJ. CC. KK. Wysokoście Dziedziczny W. Xiążę, W. Xiężne: Helena, Maryia i Olga, Xiążę Pruski i Xiążę Hessen, znajdowali się w pokoju naprzecim Tronu. Zanim się obiad rozpoczął, Minister Skarbu podał Cesarzowi i Cesarzowey medale bite na pamiątkę Koronacyi. Gdy już posiadano, Cesarz pożegnał Posłów i Ministrów zagranicznych, którzy opuścili salę. Obiad Cesarzski skończył się o godzinie trzeci, a potem nakryto inny wielki stół dla osób pierwszey klasy. Wieczorem, Kremel i miasto rześisto oświecono. (D. Au.)

Turcyia.

Dostrzegacz Austriacki pod napisem: *Z Konstantynopola d. 31. Sierpnia*, umieścił:

Dnia 25. wieczorem, niebawem po odeysciu ostatniy poczty, odebrała W. Porta przez kilku Tatarów Seraskiera Reszyd Baszy wiadomość o wzięciu w d. 15. Sierpnia miasta Aten, po uporczywey obronie ze strony załogi, która przytęm po większey części poległa. Gura zaniknął się w Akropolis, które na długi czas ma być w żywność opatrzone. W. Porta więszą wartość niżli wzięcie Aten, kładzie na dobrowolne poddanie się 32 wsi i miast w Attyce, które przez

Deputowanych ofiarowały Seraskierowi swóy hołd i zapewniły go, że się będą spokojnie zachowywały.

Nieustanne wiatry północne nie dopuszczają ieszcze przybycia okrętów i wiadomości z Archipelagu; tymczasem twierdzą, że Kapudan Basza, naprawiwszy dwa uszkodzone okręty, opuścił stanowisko pod Mytyleną, aby na nowo uderzył na Samos.

Monitor z d. 14. z. m. zawiera następujący wyimek z listu prywatnego z Napolii di Romania z d. 10. Sierpnia: »Zawinał tu nie dawno bryg kupiecki z Marsylii, który wiósł 30 do 40 Philelenów, wraz z żywnością i potrzebami wojennemi; ale że przy zamieszaniu w Napolii, zapasy, które ten okręt przywiózł, przedane lub zmarnotrawione zostały, przeto Hrabia Harcourt postął zaraz ten okręt do Meteny, gdzie Pułkownik Fabvier sypie szance. Uwagi godna, że wspanioń bryg płynął przy brzegach Morei przez oddział floty Tureckiey, która go pomimo iego przeznaczeniu, ładunku i całej onegoż drogi, iawnie podeyrzanych, nie napastowała. — Ateny obiegają Turcy; lecz nie mają ieszcze dział do oblężenia, aby bombardować cytadellę. — Ibrahim wyruszył z Tripolizy na równiny Koryntu; mały oddział Egipcyan za żywnością wystany, otoczyli Grecy i zabrali. Grecy obawiają się, aby Ibrahim nie złączył się woyskiem obiegającym Ateny w przesmyku Korynckim; iestto poruszenie, które musiałoby być od morza wspierane, a nie zdaie się, by Turcy zamysłali takowe przedsięwzięcie.*) — Z Zamos nie masz tu wiadomości: Kanarysa rana szczęściem była mało znacząca. — C. K. Austriacki Jenerał Margrabia Paulucci był nie dawno w Napolii, dokąd się był udał z żądaniem wynagrodzenia szkód rozboiem przez Greków popełnionych; opanował ón okręt hydrotycki największy z floty Greckiey. Część tęy floty spotkała Austriacką eskadrę pod Tino: okręty Greckie zdawały się manewrować, aby one otoczyć, i grożono, iż brandery będą przeciwko teyże puszczzone; atoli Austriacka fregata, która do Greckiego okrętu, który wprost przeciwko nię płynął, wystrzeliła trzy razy ślepemi ładunkami, widząc, iż nie poprzestawał płynąć, dała do niego ognia pełnemi ładunkami, przezco utracił maszty; reszta okrętów już nie pokoiła więcy Austriackiey eskadry. (D. Au.)

*) Miasto Ateny wzięli Turcy d. 15. Sierpnia. (Przyp. D. Au.)